GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunátória.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 42. Brasiovu 15/3 Iuniu **1870.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 12 Iuniu 1870.

Fara ingradiri cu reuniuni nationali in tóta ramur'a de inaintare nu e modu nici potintia de salvarea ecsistintiei nationale politice. (A vedé si Nr. 38 si 40.)

Emulatiunea pe calea culturei si a civilitatei are insemnatate numai intre popórele acele, care o potu face acésta amblandu pe pitiórele sale nationale. Tóte popórele, care in torentele emulatiunei acesteia imbraca rol'a de lipitura, se arunca in procesulu decompunerei si alu disparerei cá atare, si acésta cu atatu mai lesne póte urma, cu catu torentele de emulare e mai impuitoriu, mai spiritualu, mai invitatoriu la parere si mai potinte in consecintiele si efectele sale asupra poporului, care jóca rol'a de lipitura intre lipitori. — Scimu si vedemu, ca cu introducerea regimului parlamentariu in Ungari'a, — vorba se fia de egale indreptatire individuale! — s'a introdusu in catura inca prin dipl. din 20 Oct. 1860 si continuitatea de drepturile politice a aristocratiei, care si a si reocupatu terenulu in toti ramii oficialoru de statu, incatu ne aflamu rapiti de torentele aristocraticu intru tóte. Acestu elementu se sciú totudéun'a folosi de imperiositatea timpului. Pentru elu nici unu principiu, nici una idea n'a fostu atatu de alina, catu se nu le fi potutu esploata in interesulu seu si pentru consolidarea predominarei sale in fruntea poporaloru. Pana acum inse o facura acésta prin tienerea popóreloru in adunculu inthunerecului; astadi inse in secululu luminiloru ce voru mai face?

Arunca pe pisica, cum si de unde vrei, ca ea totu in pitióre cade, dice romanulu; macaru de ar' dice acésta petutindene, aplicanduo tocma la aristocratia, si pentru noi la aristocrati'a maghiara, care ne a datu si ne da destule dovedi de aceste. De candu s'a redicatu susu de catra imperatulu Napoleonu fiamur'a principiului nationalitatiloru, a votului universalu si cu elu a institutiunei poporului adultu, cá luminanduse, se nu se lase aservitu si insielatu prin apucaturele secularie ale aristocratiei: popórele aristocratice, vediendu se amenintiate, s'au aruncatu in fruntea democratismului loru, apucandu a joca rol'a lui in interesulu seu spre a se consolida si mai tare. — Asia vedemu, ca ceea ce se facú cu atatu succesu in Franci'a si Occidentu pentru luminarea si instructiunea poporului adultu in sensu democratu: astadi se pune in lucrare de catra aristocrati'a maghiara prin tóta Ungari'a, cu scopu de a midiulocí convictiuni si lumina pentru principiale sale de a face o apa, fia ele desnationalisatórie pentru alte popóra.

Credu, ca acésta si nu iubirea luminei si a desvoltarei vietiei nationale a motivatu pe fruntea aristocratiei maghiare a compune una reuniune pentru invetiarea adultiloru, ramurita pe totu loculu.

Noi avemu acésta reuniune, numai se ne folosimu de ea luminandu poporulu adultu in limb'a lui nationale. § 5 din „Regularea midiulóceloru spre ajungerea scopului **asociatiunei** punct. d, e etc." ne impune tocma instructiunea poporului adultu, cu tóte aceste publicamu aici provocarea la reuniunea maghiara aristocratica, pentrucá se ne servésca de impintenu, cá se ne grabimu a corespunde cu activitate atatu mai incordata misiunei asociatiunei nóstre nationale, pentru cultur'a poporului romanu si pentru instructiunea de adulti. Éca o:

„PROVOCARE

la infiintiarea reuniuniloru pentru instructiunea poporale.

In urmarea provocariloru esmise in 30 Sept. si 22 Nov. 1868 in 27 Febr. a. c. s'a infiintiatu in Pest'a o reuniune pentru instructiunea poporale, si in 6 Martiu s'a si constituitu.

Scopulu acestei reuniuni este de o parte promovérea infiintiarei reuniuniloru pentru instructiunea poporale prin **tóta** tiér'a, carora, la cerere, li va dá si informatiuni, ér' de alta parte esoperarea instructiunei pentru cei inaintati in etate, — si pre alta cale. (!)

Art. de lege XXXVIII din 1868 s'a ingrigitu de instructiunea prunciloru; inse pentru cei ce au trecutu de 15 ani, cari nu s'au impartasitu inca nici de elementele sciintiei, pana acum pucina grigia s'a portatu.

Necesitatea acést'a nicairi nu se simte in asia mesura, precum chiaru la noi.

Cea mai mare parte a poporului e necalificata; inca si cei ce au amblatu la scóla, fiinduca nu se cualifica mai departe, uita si pucinulu ce l'au invetiatu in pruncia.

Cu tóte, aceste **scrisu** este, cumca poporulu, care n'are sciintia, va **perí**. Ca-ci sciinti'a nu numai luminéza mintea pentru preceperea drepturiloru si detorintieloru nóstre omenesci si cetatienesci, dar' nobilitéza totuodata si moralitatile, ma pre langa diligentia si crutiarea e conditiunea principale a vietiirei oneste, si a ameliorarei starei nóstre materiale.

E adeveratu, cumca in cas'a representantiloru s'a proiectatu promovérea instructiunei adultiloru si dorimu, cá proiectulu se se faca catu mai curundu lege; inse pre langa calea oficiale desemnata prin acést'a, mai remane inca calea activitatii sociale, care trebuie se o urmarimu in paralelu cu cealalta.

In acestu modu scopulu se va ajunge mai siguru. Nobil'a emulatiune ce se va nasce intre urmatorii celoru dóue carari, póte servi numai spre promoverea causei.

Se afla, cu durere martursindu inca si in cercurile cele mai inalte ómeni, cari considera instructiunea adultiloru de o nisuintia desiérta. Precum n'a invetiatu Niculiti'a, asia nu va invetiá nici Niculae — din densii.

Inse spre fericire, esperinti'a dovedesce contrariulu.

In Germani'a, Angli'a, Franci'a si Itali'a trece preste sute de mii numerulu aceloru adulti, barbati si femei, cari -si suplinescu acum — si inca cu succesu — negriginti'a din teneretie; unii invétia a ceti, scrie si calculá; ér' altii -si inmultiescu cunosciintiele cu alte sciintie folositórie. — Astfeliu, — cá se ne provocamu numai la o tiéra, in Franci'a in 32.000 cursuri de adulti (Cours d'adultes), cari suntu infiintiate singuru numai prin oficiolatele educatiunei publice, in an. 1867, — 829.555 persóne adulte au luatu parte la instructiune, si dintre acestia, respective dintre 357.400 ascultatori, cari séu n'au avutu chiaru nici o cualificatiune, séu fórte pucina, — 27.214 au invetiatu numai a ceti, 58.377 a ceti si scrie, ér' 248.435 a ceti, scrie si calculá. Ceialalti séu si-au perfectionatu, séu si-au inmultitu cunosciintiele.

Afara de acestea, in Franci'a au mai fostu aprópe la 900 cursuri numite „cursuri libere" (Cours libres) infiintiate prin societati.

Apoi ceea ce in alta tiéra e posibile pentru ce se nu fia posibile la noi?

Ori dóra poporulu nostru mai pucina capacitate are pentru invetiatura, decatu poporulu din ver' care alta tiéra.

Acést'a o néga resolutu toti, cei ce cunoscu popórele occidentale.

Poporulu din tiér'a nóstra chiaru atatu e de intieleptu si capace pentru cultura, precum vercare altulu. Si precum popóreloru din Occidentu li se póte da de preceputu, cumca: nu e rusine a invetiá si mai tardiu, ci a nu voi a invetiá, asemenea se póte capacitá si poporulu nostru.

Au dóra invetiatorii nostri se fia mai pucinu patrunsi de sublim'a chiamare a instructiunei, decatu colegii din Europ'a occidentale? Acésta — fara vatamare — nu se póte presupune despre densii.

Si ne luamu voi'a a crede, cumca partea cea mai culta si mai avuta a natiunei, intielegundu ponderositatea chiamarei, se va grabí a promové maretiulu scopu, care prin oferte, care prin insufletire, cari prin alte *midiulóce spirituali*.

Pre unde se afla ómeni necultivati — si unde nu suntu de acestia? este si terenu pentru activitate; si unde este omu cultu, fia acela barbatu séu femea, acolo nu lipsesce nici cine se invetie.

E dreptu, cumca in rondulu primu suntu chiamati invetiatorii ordinari, cá in órele de sér'a, cu deosebire érn'a — se invetie si pre cei adulti; inse instructiunea e o chiamare atatu de nobile, incatu nimenui nu i aduce rusine, nici chiaru celui mai avutu si nici domnului celui mai mare.

Ma le face onóre si celoru mai de frunte. In Angli'a, in Americ'a nu li rusine a portá oficiulu de invetiatoriu nici barbatiloru celoru mai de frunte si mai renumiti in statu, de au fostu chiaru si ministri. la lucru dar' domniloru si dómneloru pre terenulu acestu nou de activitate!

Se nu lasamu in nesciintia pre concetatienii si confratii nostrii crescuti, se nu i lasamu fara cunosciintiele cele mai necesarie. Déca nu ne voru indemná la acést'a nici iubirea deapropelui, nici fericirea si onórea patriei, se ne indemne celu pucinu interesulu nostru propriu.

Prin latirea sciintiei se inaltia moralitatea, si se impucinéza crimele contra siguritatii de persóna si avere. Se nu asteptamu in neactivitate, pana candu sub actiunea nóuei legi va trece totu omulu prin scóla; ca-ci durere, acést'a va fi tardiu, ér' noi n'avemu timpu de perdutu.

Ecsistinti'a statului si sustienerea nóstra suntu in legatura cu progresulu nostru spirituale si materiale. La lucru dar' patriotiloru si patrióteloru! Se infiintiamu mai nainte de tóte reuniuni pentru instructiunea poporale in tóte orasiele si in tóte comunele. Se contribuimu si se adunamu pucinii fileri, cari ar' fi de trebuintia, se fundamu instructiunea adultiloru, se fia acésta instructiune regulata, se fia in forma de disertatiune despre unu obiectu séu altulu de interesulu comunu.

Statutele primite de reuniunea centrale, si cari se publica mai la vale, se potu luá de cinosura, —

firesce, se potu straformá dupa referintiele locale. Subscris'a reuniune centrale de altmintrea -si va tiené de detorintia placuta a le dá — déca va fi cercata — celoru din provincie informatiune. Ma cu acésta ocasiune se si róga de reuniunile infintiate pentru instructiunea poporale, séu cari se voru infiintiá de aici inainte, se binevoiésca a se pune in legatura cu cea centrale, adresandu-si epistolele „Presiedintelui reuniunei centrale pentru instructiunea poporale" in palatiulu **academicl.**

Domniloru! Multe suntu negrigintiele, si multe avemu de facutu. Inse cu catu suntu mai multe ingrigintiele si cu catu avemu mai multe de facutu, cu atata trebuie se ne apucamu mai rapede si mai cu mare zelu de lucru. Si déca se va impreuná zelulu cu constanti'a, resultatulu, pre catu va fi imbucuratoriu, pre atat'a si siguru.

Pest'a in 3 Maiu 1870.

Comitetulu reuniunei centrale pentru instructiunea poporale.

Stefanu Türr, presiedinte. Ladislau Dasasy, notariu."

La acésta provocare se adausera si statute, subscrise de nobilime fruntasia, care pentru romanii din Ungari'a, cari inca nu si au regulatu asociatiunea pentru instructiunea adultiloru, potu servi de modelu la asemene regulare, inse acésta pe pitioru liberu nationale, numai lipituri de lipitori se nu mai remanemu, déca voimu cá se viamu. Nu ni se póte pune nici o pedeca inainte, candu usamu de dreptulu, celu folosesce si altii; dar' de vomu amana si nu ne vomu ingradi si aici cu activitatea reuniunei nóstre nationale, nu e modu nici potintia de salvare; pentruca altfelin ni se rapesce si acestu unicu terenu de desvoltare in cultur'a nationale pe nesimtite de suptu pitióre. Pecatu se nu amu.

(Va urmá.) J.

Inca unu memorandu cechicu.

Pentru tierile si natiunile, care se lupta pentru autonomi'a perduta, pentru revindecarea dreptului de statu avutu, inse calcatu, ma stersu prin violinti'a fortii suprematistiloru colidenti si pentru ignorarea, nationale politica, are una mare valóre analogica cuprinsulu memorandului, celu publicá istoriculu slavu Palacky in Nr. 22 alu „Reformei" d. Francisc Schuselka, pe care lu comentéza si deformeza diurnalele germane cu totu feliulu de argumente luate din fontan'a cea sérbada a spiritului negatiunei si alu opresiunei din partea eroiloru dilei. Noi lu impartasimu cititoriloru nostri fara altu comentariu, decatu, ca cuprinsulu lui resuná pana in marginile monarchiei, cari patimescu de asemene desastre politice, asia, incatu ei refrengu echoulu. — Cuprinsulu lui e urmatoriulu:

„Din Prag'a.

„Iargonulu (limbutistic'a) modernu alu politicei vienese e una minciuna góla, e insielatiune. Elu vorbesce cu fanatismu despre liberalismu si nu pretinde dela cechi alta, decatu cá se recunósca constitutiunea si se intre in senatulu imperialu.

„Inse senatulu loru imperialu nu e senatu, constitutiunea laudata de densii nu e constitutiune, si liberalismulu loru e inainte de tóte numai o pofta brutale de a ne domní."

„Senatulu respectivu este o adunare de deputati din unele tieri nemaghiare, care cutéza a esercitá o potere dictatorica asupra Boemiei, care adunare inse a esitu din ordini de alegere nedrepte si neindreptatite."

„Asia, numit'a constitutiune nu e altu-ceva, decatu unu organismu intocmitu cu maiestria, pentru a apasá unu poporu prin altulu, o partita prin alta."

„Liberalismulu, care da a se servi de politia si de gendarmi, de judecatori complesanti si de maiestri de carcere, cá de sprijinu, e despotismulu celu mai rusinatu, care a ocsitatu undeva vreodata."

„Cine vré a predomní in societatea de statu, acela nu e amiculu libertatii; **pentruca** predomnirea unor'a presupune neaparatu aservirea altora, preste cari se predomineze, si unde se afla numai domni si servi, acolo nu póte fi vorba de libertate. Déca dar' germanii si maghiarii vréu se domnésca preste slavi **si** romani in Austri'a si in Ungari'a si apoi totu se aiba si pretensiunea de a fi glorificati cá liberali, cu acésta nu dovedescu alta, decatu séu una stupiditate séu perfidia nerusinata."

Mai incolo dice, ca pretensiunea, cá boemii se intre in senatulu imperiale, involve in sine finalea amalgamisare a Boemiei intr'o forma de statu, pentru care inca nici numire nu i au potutu afla potrivita, numinduse candu Cislaitani'a, candu Austri'a occidentale, cu tóte, ca si Bucovin'a se renumera aici. Aici dar' se lucra pentru numirea regatului Boemiei si pentru absorbirea nationalitatii lui, pentruca prin constitutiunea din Decembre se straforma numai intr'unu despartiementu, si asia nationalitatea boema pentru totudéun'a e desfientiata si ignorata; (cá Ardéluli!) „pentruca unu poporu, care nu póte castigá valóre limbei sale in legislatiune si administratiune nici intr'unu statu liberalu — mai curundu séu mai tardiu **nu** póte scapá de mórtea nationale. Inse cine are dreptulu aici pe pamentu a rapí boemiloru nationalitatea loru?" —

De aici enara, cum Leopoldu II. in 12 Aug. 1791 (dupa centralisatiunea Iosefiana) a datu Boemiei solema asecurare prin acte, ca fara cointielegerea staturiloru Boemiei nu se va face nici odata nici o modificare in constitutiune; si regele Ferdinandu la coronarea sa 1836 a juratu asemenea. Prin urmare cine cutéza a i denegá poterea de dreptu obligatória!

„Vechi'a macsima: „Regnum regno non praescribit leges" (statu la statu nu prescrie legi) are valóre si in cercuscriptiunea: „ginte la ginte se nu prescrie legi". De unde ieau domnii din Austri'a sup. si inf., Stiri'a si Galiti'a etc. dreptulu de a prescrie legi Boemiei? Natur'a nu le da, istori'a si mai pucinu, nici regimulu nu le potea da, ce nu i competea **nici** lui singuru." Aici aseréza, ca cechii, incependu dela 48 au fostu totudéun'a gata a negotiá cu celelalte tieri ale monarchiei despre unu modus vivendi constitutionalu si a da imperiului ce e alu imperiului; numai catu se se garanteze si tieriloru si popóreloru acelea, fara de care nu potu avé ecsistintia nationale; inse fara intempinati totu de post'a candu mai grobiana, candu mai fina a cuceriri, inse acuma dreptulu pumnului nu lu póte nime dechiara de dreptu reale; apoi inchiaia:

„Pe resiedinti'a din Vien'a straluce inscriptiunea: „Justitia regnorum fundamentum" si justiti'a se baséza, cum scimu, pe dicteriulu: „Ce tie nu-ti place, altuia nu face". Déca de sub modern'a cladire a statului austriacu se va trage afara acestu fundamentu, óre pana candu se va mai poté elu o-pune viscóleloru ce voru vini?"

Boemii au adusu ab imemoriali destule dovedi de lealitatea loru; cu tóte acestea ei in Austri'a se sutinéza neintreruptu inaintea ochiloru regimului, se batujocurescu, se insulta si se calumniaza; onórea loru nationale in Vien'a e cu totulu proscrisa, si distinctiunea li se face numai cu o tractare dusmanósa. Cu tóte acestea ei speréza neincetatu pana in ultimulu momentu, ca numai ce o-data se voru convinge (vienesii), ca dreptatea si dreptulu egalu pentru toti e cea mai buna politica pentru Austri'a.

„Inse dupace ei acum au golitu pocalulu sperantieloru pana in fundu, ar' fi óre lucru de mirare, candu ar' privi cu indiferentismu la periculu, in care se arunca statulu, si se nu verse nici o lacrima pentru apunerea lui?"

Atat'a inse nu voru pecatui nici odata, cá se se faca asasini vietiei sale nationale, cum cugeta ea.

Vien'a 29 Maiu 1870.

Fr. Palacky."

Orcatu se voru incorda si rescorda dualistii, adeverulu totu nu lu voru poté stinge, de lu voru si intuneca pe unu timpu, cum face si eclipsea cu lumin'a sórelui. Boemii au dreptulu loru de statu istoricu; si déca dualistii ignoréza si vreu a eclipsa si dreptulu istoricu, principiulu reconstituirei monarchiei, care se primi la senatulu imperiale inmultitu cá fundamentu si base, apoi voru remané si ei fara picu de base la edificiulu loru caditu pe nisipu si discordia, pentruca in fine popórele sclavite prin dualismu se voru asiédiá umeru la umeru si atunci: „Nec Hercules contra duos". — Boemii incepura acum belulu diaristicu si cu maghiarii imputendule, ca guvernulu loru a influintiatu la nemti apasarea cechiloru si precum vediuramu ieau in aperare si pe nemtii si slavii apasati de maghiari cá soci de suferintie. Slavii din Ungari'a si romanii inse n'au lupta pentru dreptu de statu cá boemii, au inse pentru dreptu nationale politicu, dreptu istoricu si la ei, si luptandu pentru elu trebuie se lu castige, ori va trebui se se reintórca maghiarismulu la usulu limbei neutrale si la restituirea autonomiei Transilvaniei, pentru care se potu aplica tóte disele lui Palacky cá memorandu. —

Una liga nóua in contra dualismului.

Cechii, de candu se intrunira in actiune cu feudalii loru din Boemi'a, insufla si mai mare ingrigiare in dualisti. Lasu, ca cu titolesii, cari tramisera una deputatiune la cechi cá la frati de una lupta in contra dusmanului comunu alu autonomiei, se afla pe pitioru amicalu, cu partit'a clericale totu-asemene, dar' apoi acum intrara in comuniune mai de aprópe si cu celelalte natiuni nemultiumite si asemene asuprite din monarchia; anume intrara in comuniune si cu opositiunea croata nationale, si chiamara pe renumitulu nationalu Mrazovic la Prag'a spre a se cointielege si a face o liga poternica compusa din cechi-croati, feudali si clericali in contra suprematistiloru nemti si maghiari. Pana acum cechii nu se pre espectorara in contra maghiariloru, acum inse vedu si ei, ca maghiarii pórta tóta vin'a chiaru si la nesuccesulu invoielei puse la proba cu min. Potocki, ca-ci ei au opritu pe nemti se nu concéda cechiloru nemica, ce ar' poté stirbí dualismulu; si ei au fostu, cari pledara pentru poloni cá aristocrati de asemene pandia cu ei, cá se li se faca concesiuni, castigandui pentru dualismu, cá apoi mai lesne se póta paralisa pe autonomistii nationalisti. Deci acum incepura diurnalele ceche a arunca la bombe de aceste asupra unguriloru, dandu a atrage pe slavi la comuna actiune cu ei in contra dusmanului comunu. —

Sinodulu protopopescu.

(Nedependinti'a canonica a bisericei gr. cat. in diecés'a Lugosiului. Congresu.)

Dela scaldele Gioagiului inf.

Intr'unu numeru óre carele alu „Gaz. Trans." se facuse provocarea catra protopopiatele diecesei Lugosiului, cá se tiena si acestea contu de giurstarile actuali ale bisericei nóstre gr. cat. si se misce si densele caus'a comuna, spre a i dá pondulu recerutu. — Nu voiu se discutezu, déca provocarea acesta, ori dóra mai multu convictiunea si impulsulu propriu, — documentate de altmintrea chiaru si in anulu 1868, cu ocasiunea alegerei de metropolitu in Blasiu si in parte si in anulu trecutu cu ocasiunea alegerei la congresulu catolicu ungurescu — au fostu motorulu principalu, catu si in diecés'a Lugosiului, protopopiatele conscia chiamarei loru, n'au remasu si nu remanu indereptu de pre cale luptei comune; — documentu mai recentu la acést'a sum in pusetiune a vi produce aici, decisiunile demne de consideratiune ale sinodului protopopescu din districtulu Bobalnei, tienutu in 3 Maiu a. c. compusu din cleru si mireni, cari decisiuni le a adusu si votatu facie de cestiunile cele mai cardinali ale bisericei, si deosbitu:

1. Din giurstarea repausarei episcopului diecesanu Dr. Alecsandru Dobra, mai antaniu s'au votatu de catra sinodu: a se substerne guvernului actualu diecesanu un'a adresa de condolintia pentru mórtea neasteptata a acestui archiereu si principe bisericescu.

2. S'a votatu si primitu o a dóu'a adresa catra guvernulu diecesanu, in care sinodulu-si manifestéza dorinti'a si asteptarea sa legale, pentru a se midiuloci complenirea pre venitoriu a scaunului episcopescu vacantu alu acestei diecese — in sensulu canóneloru bisericei — prin alegere libera, intreprinsa de catra representantii clerului si ai poporului diecesei.

3. S'a votatu si primitu o alta adresa, in care sinodulu róga pre ven. ord. diecesanu, a se intrepune la loculu competinte cu tóta resolutiunea si a remustrá: **ca autonomi'a** si independinti'a canonica a bisericei gr. cat. se nu se impedece si scurteze prin acea: facunduse dependenta de beseric'a catolica ungura; — éra sinódele diecesane si celu provincialu si in beseric'a nóstra gr. cat. catu mai curundu se se convóce spre a se organisá pre sine conformu recerintieloru timpului.

4. A patr'a adresa catra ven. ordinariatu s'a votatu si primitu: pentru restaurarea forului protopopescu, cá foru de I-a instantia in cause bisericesci si de disciplina, dupa cum acest'a a fostu pana la er'a faimosului concordatu si a corolarieloru lui, de trista memoria pentru beseric'a nóstra.

5. S'a alesu si unu senatu bisericescu pentru protopopiatu, compusu din preoti si mireni inteligenti, care se ingrigésca de midiulócele recerute

pentru imbunatatirea starei besericesci; — si totu acestui senatu s'a incredintiatu si ingrijirea pentru starea scolaria, care in aceste parti se afla in statulu celu mai deplorabilu; si acest'a, nu numai la gr. catolicii cei pucini si tare resipiti, dara chiaru si la gr. orientalii cei compacti si numerosi. — S'a adusu in acestu sinodu — in respectulu scolariu — **inca si acelu conclusu:** ca gr. catolicii, acolo, unde suntu in minoritate si in neputintia de a-si intemeia si dotá scóla propria, se aiba vóia a se impreuná cu gr. orientalii, si cu puteri unite se -si redice si intemeieze scóle confesionali, cá nu cumva din caus'a separatismului neputintiosu, se se dè ocasiune la intemeierea de scóle civile de statu; se intielege inse: ca déca in acésta directiune atatu credintiosii, catu si ordinariatele respective — tienendu contu de giurstarile timpului — voru puté intrunî intre olalta astfeliu de conditiuni, care pentru ambele confesiuni se fia onorifice, va se dica: „pre langa maioritate si minoritatea se póta dispune de óre care-va drepturi la scóla comuna confesionala —, si eu credu: ca acest'a — **pre langa o vointia sincera din ambe parti si nepreocupata de prejudecle** — s'ar puté efeptui pré lesne, fiindu cu totii in giurstari de o potriva, éra situatiunea, si pentru unii si pentru altii amerintietória in gradu potentiatu.

6. S'a mai votatu in acestu sinodu si intemeierea unui fondu districtualu bisericescu, din óre care-va venite epocilare, — castigate in 1867 de protopopulu actualu cu fostulu pe acelu timpu jude cercualu in Gioagiu Ladislau Olteanu, la ocasiunea limitarei acestui dreptu in o suma de comune din aceste parti, — care fondu se aiba chiamarea ajutorarei bisericeloru si a scóleloru confesionali.

Aceste suntu conclusele principali ale acestui sinodu protopopescu, care tóte, dimpreuna cu adresele votate s'au si substernutu vener. ordinariatu concerninte spre aprobare si ulteriore promovere; — resultatulu respectivu — candu mi a veni la cunoscinti'a — inca mi voiu luá indresnirea a vi lu impartasí, pentru cá asia se scimu unde ne aflamu.

Din vicariatulu Hatiegului si protopopiatulu Ulpiei Traiana inca amu primitu sciri de asemenea lucrare si procedere.

O giurstare — nu pré consolatória — amu inca de a vi o mai face cunoscuta din partile aceste ale muntiloru medinali, si acest'a este: ca inteligenti'a atatu bisericésca, dar' mai multu mirenésca, ne lipsesce asia dicandu mai absolute; afara de unulu doi — abia are omulu — chiaru si pentru adunari de aceste — cu cine se mai consulteze, cu cine se mai intielege despre lucruri si cestiuni, care ne imbuldiescu de tóte partile, si care receru gandiri serióse; — afurisita se fia economi'a tiraniloru si a impilatoriloru nostrii seculari, ca-ci numai ei au binemeritatu de ignoranti'a si miseri'a poporului nostru; si astadi: restaurati de nou cá domni ai situatiunei, intru nemic'a nu s'au schimbatu din ce au fostu, ei si acum cá totudéun'a suntu stavil'a progresului, a civilisatiunei, apoi totu au fruntea de a se pretinde de propagatorii aceleia. —

PROCOPIU,

din mil'a lui Dumnedieu episcopulu diecesanu alu Aradului, Oradei mare, Ienopolei si alu Halmagiului, precum si alu partiloru adnecsate din Banatulu temisianu.

Iubitului cleru si poporu eparchiale daru si mil'a dela Ddieu Tatalu si Domnulu nostru Isusu Christosu!

Binecuventatu se fia Domnulu Dumnedieu, care ne a invrednicitu a ajunge, cá dupa staruintiele constante ale clerului si poporului nostru se ne potemu bucurá de unu organismu nou in viéti'a nóstra bisericésca, intocmitu dupa statutulu organicu alu bisericei greco-orientali romane din Ungari'a si Transilvani'a!

Ve vestescu adica tuturoru, cari ve tieneti de clerulu si poporulu eparchiei aradane: ca sinodulu eparchiale, convocatu prin literele mele pastorali din 19 Februariu a. c. Nr. 193, pre Duminec'a Tomei a. c. — dupa o consultare si dejudecare de mai multe dile, au facutu cele ce mai erau de a se face pentru efeptuirea statutului organicu, au sistemisatu si au alesu personalulu necesariu pentru **administratiunea centrale a trebiloru eparchiali, care** lu facemu cunoscutu iubitului cleru si poporu eparchiale in urmatórele:

A. La consistoriulu din Aradu.

Sub presidiulu naturale alu meu, cá a episcopului diecesanu, s'au sistemisatu:

a) la senatulu strinsu bisericescu: 2 asesori ordinari si 19 onorari, toti din cleru;

b) la senatulu scolasticu: 1 asesoru ordinariu din cleru; 2 asesori ordinari din mireni; 6 asesori onorari din cleru, si 12 asesori onorari din mireni;

c) la senatulu epitropescu: statulu personalului intru tóte cá la senatulu scolasticu sub b).

B. La consistoriulu din Oradea mare.

Sub presidiulu unui vicariu episcopescu s'au sistemisatu:

a) la senatulu strinsu bisericescu: afara de vicariulu episcopescu, 1 asesoru ordinariu, si 10 asesori onorari, toti din cleru;

b) la senatulu scolasticu: 1 asesoru ordinariu din cleru, 2 asesori ordinari din mireni; 3 asesori onorari din cleru, si 6 asesori onorari din mireni;

c) la senatulu epitropescu: statulu personalului intru tóte cá la senatulu scolasticu sub punctulu precedinte b).

Cu privire inse la neajunsurile materiali, ce se arata mai alesu acum in primulu stadiu alu reorganisarei consistorieloru, sinodulu eparchiale intru deplinirea posturiloru sistemisate deocamdata s'au marginitu la unu numeru mai micu, si lasandu unele posturi asesorali nedeplinite, au facutu numai urmatórele alegeri:

I. La consistoriulu din Aradu.

a) In senatulu strinsu bisericescu:

Asesori ordinari: Ioane Rusu parochu in Aradu,

Asesori onorari: Andreiu Papp protosincelu, Ioane Groz'a protopresbiterulu Halmagiului, Moise Grosescu parochu in Batani'a, Petru Anc'a parochu in Ghirod'a, Ioane Carnea parochu in Chisineu, Vasilie Zorlentianu parochu in Caprutí'a, Dim. Popu parochu in Covasintiu, Stefanu Opreanu parochu in Nereu, Nicolae Beldea parochu in Siri'a, Vicentiu Schelegianu parochu in Aliosiu, Iuliu Bogdanu parochu in Comlosiu (Banatu), Ioane Damsi'a parochu in Sacéni, si Georgiu Chirilescu parochu in Chitichazu.

b) In senatulu scolasticu:

Asesori ordinari mireni: Georgiu Craciunescu profesoru la gimnasiulu din Temisiór'a.

Asesori onorari preoti: Meletiu Dregiciu protopresbiterulu Temisiórei, Nicolae Popoviciu parochu in Minisiu, Trifonu Siepetianu parochu in Chiseteu, si Vasilie Belesiu parochu in Giuliti'a.

Asesori onorari mireni: Vicentiu Babesiu deputatu dietale in Pest'a, Dr. Paulu Vasiciu pens. inspectoru de scóle in Temisiór'a, Ioane Popoviciu-Deseanu advocatu in Aradu, Dr. Atanasiu Sianduru profesoru la preparandia in Aradu, Sigism. Popoviciu deputatu dietale in Pest'a, Ioane Moldovanu notariu comunale in Siri'a, Alesiu Popoviciu advocatu in Comlosiu (St.-An'a), si Ioane Rosiu senatoru magistratuale in Aradu.

c) In senatulu epitropescu:

Asesoru ordinariu mirenu: Petru Petroviciu notariulu asociatiunei romane aradane.

Asesori onorari preoti: Simeone Popoviciu parochu in Bichisiu, Ioane Popoviciu parochu in Iancahidu, Moise Magdu parochu in Sioimosiu, si Constantinu Popoviciu parochu in Comlosiu (St.-An'a).

Asesori onorari mireni: Georgiu Fogarasiu advocatu in Lipor'a, Demetriu Bonciu advocatu in Aradu, Davidu Nicóra jude cercuale in Aletea, Georgiu Dogariu posesionatu in Aradu, Emanuilu Misiciu asesoru la tribunalulu comitatense in Aradu, Georgiu Haic'a jude cercuale in Soversiniu, si Ioane Suciu notariu comunalu in Socodoru. (Va urmá.)

UNGARI'A. Unu sgomotu mare se facù in Pest'a cu serbarea inmormentarei lui Battyányi, fostului min. pres. in 48, care fù dejustitiatu de austriaci. — Conductulu a fostu impuitoriu cá de 100.000 poporu, aristocratia si cetatieni acursi din tóte partile. C. Andrássy cu mai multi de ai regimului au luatu parte; cá privati inse min. Eötvös, Horváth si Gorové au asistatu. Memori'a dela 48 resuscitata nu póte se nu resuscite si patimele analóge. — Asta o dicu pana acum si germanii, chiaru si cei dualisti, si cine se mai indoiesce de asia ceva? — —

— Comand'a generale dela Petruvaradinu dede ordinu mai inaltu, cá in tóte companiele regimentelor de graniti'a inferiore se se depuna armele erarice. Poporulu granitiariu inse s'a dechiaratu generalului, ca nu o va face. Se scia, ca in 1848 granitiarii Petruvaradineni, comandati la Itali'a, sosindu la Agramu, audisera, ca honvedii au intratu in patri'a loru; si indata -si pusera pusc'a la pitioru si silira chiaru pe unu Jellacic, de i tramise indereptu a casa. „Zukunft“ dice acum, ca ordinea desarmarei fù sistata dela Vien'a. —

— Salariele oficialiloru de statu dela 800 in diosu voru primí imbunatatire cu cate 50, 60, 70 fl.

— In Carlovitiu s'a primitu statutulu organisatiunei alegerei patriarchului si a congresului si acum va fi gata si ordinea de alegere. —

AUSTRÓ-UNGARI'A. Vien'a. Tóta activitatea dilei o ocupa acum alegerile la diete, pentru cari se facu cele mai incordate sacrificia de bani si de timpu, totu cá si in Romani'a; invingu apoi cei dela potere totudéun'a, ca au bani si bande. —

Adunarea profesoriloru si invetiatoriloru din tóta Germani'a intruní in Vien'a la vr'o 4000 straini, intre cari se aflara si 5 romani. Siedintiele profesoriloru se ocupara cu obiecte de interesulu culturei. In 8, 9, 10, 11 se tienura adunari publice si inoi parol'a revederei. — —

In prim'a siedintia publica deschisa prin conclusulu cetatii se luá la discusiune cestiunea seminarieloru séu institutelorú pedagogice, de a forma invetiatori practici. Vorbi Koessler, vienesu, in obiectulu acesta si Eckard, care fù mai adeunadi si in Transilvani'a si tienù prelegeri publice in sensulu libertatii generale, apoi popa sasu Obert, care cercuspectu dise, ca institutulu adunariloru de invetiatori e perichitatu, déca se voru pre accentua dorerile si suferintiele, atinse in contra regimeloru de catra Eckard, si recomandá, cá pedagogiele se se redice in cetatile cele mari, cá invetiatorii se devina culti catu de bine si politicesce, cá se nu órbece, candu invetia generatiunile la lupt'a vietii. — In a 2 si a 3 sied. se pertractá cestiunea religiunei si a femeeloru, cum se va refera. —

Cronica esterna.

Iasi 20 Maiu (1 Iun.). (Inaugurarea caleí ferate Pascani-Iasi.) Astadi pe la 5 óre trenulu cu o locomotiva ornata cu flori si ghirlande sosi aici cu directorulu companiei si alti invitati intre aplausele si volvairile numeróseloru stéguri nationali. Sal'a trenului erá decorata cu portretulu Domnitorului Carolu I. si cu marcele districteloru Romaniei si cu drapeluri de colorile nationali. Locomotiv'a fù primita cu musica de dóue bande intre strigate de „ura“ si salutari cu pelerie si din partea dameloru cu marame (naframe, basmale, carpe). Sér'a se intrunî unu banchetu cu toaste: dir. Offenheim pentru Domnu, tiér'a si prosperarea acesteia, N. Aslanu pentru Iasi si impreunarea drumului cu Prutulu, adica dela Cernauti la Odes'a; Offenheim mai redicá si altulu umoristicu in germana pentru consiliulu administrativu si amploiati si altele notabilitati din Galiti'a, din Bucovin'a, ma chiaru si din Vien'a. Si diurnalistí se aflau de facia. Bucuria e mare la comercianti, ca trenulu va ambla regulatu deocamdata odata pe di. —

Constantinopole 6 Iuniu. La 2 ale curentei dupa amédi a isbucnitu unu incendiu fórte mare, care a cuprinsu orasiulu din tóte partile. Locaulu ambasadei englese, alu consulatului americanu si portugesu, teatru Naum, mai multe bescrici si mosee, mii de case si cele mai bogate magasine au arsu cu desoversire: o multime de morti si raniti. Incendiulu nu este inca stinsu. Daunele suntu incalculabili. —

Focului mistui in Per'a partea armena mai tóta; cá la 7000 case se periclitara si 150 vieti de ómeni, ér' dauna suia la multe milióne. —

In Franci'a cresce reactiunea si pornirile revolutionarie morali se totu propaga catra republicanismu. —

Itali'a e vulcanulu revolutiunei; despartiemente multe de insurgenti republicani totu esu la lumina pe multe locuri, ostenindu si ocupandu armat'a, pana candu impartita va fi nepericulósa pentru insurectiunea generale. Regimulu italicu a provocatu pe celu din Elveti'a la responsabilitate, pentru o banda ce a esitu de acolo spre a se alatura la insurgenti. Avutii Angliei inse -si versara pungile spre a ajuta republicanii italici, cari nu rapescu, nici prapadescu dela poporu, ci manca din banii adunati. Trebuie se aiba mari prospecte organisarea acestei insurectiuni, care incepù a rescula si Istri'a si Tirolulu italianu; de unde pe la Fiume se adunara nai de resbelu: una austriaca, una italica si alta francésca, ma si pe Dunarea de diosu la Turnu-Severinu si Galati se schimba naile belice austriace cá demustratiune. —

In Ispani'a se pertractéza alegerea regelui, fara cá se se afle simpathie pentru rege. Espartero e acum mai popularin. —

In Portugali'a noulu ministru Saldanha vre a inmulti armata la 30 mii si i se pregatesce o contra revolutiune; cu Florenti'a si-a intreruptu comunicatiunea oficiale rechiamanduse solii respectivi.

Post'a nóua. Pe paretii Florentiei se ceti in 22 Maiu o provocare a comitetului insurgentiloru din Itali'a, cá se se lupte pentru binele seu, ca-ce pentru monarchia destulu sange s'a versatu. La arme, la baricade! —

E adeveru, ca la Pitesci in Romani'a se au impuscatu 4 insi si ranitu mai multi cu ocasiunea alegeriloru si inca chiaru la comanda din partea armatei guvernului! Opositiunea totusi va fi puternica. — —

Varietati.

— **„Societatea de lectura"** a teneriméi studióse din gimnasiulu din Blasiu va tiené siedinti'a publica in 13 Iuniu, la care se facu invitare de d. prof. I. M. Moldovanu cá conducatoriu si Teodoru Ceontea membru comitetului. —

Programulu cuprinde:

PROGRAM'A Sied. publice a societatii de lectura a alumniloru seminariali din Blasiu, care se tiene in 9 Iuniu a. c.:

1. Invocarea spiritului santu.

2. Deschiderea, prin M. O. D. prefectu de studia Ged. Blasianu.

3. Destéptate romane!" cantate de corulu seminariale.

4. Panegirica asupra istoricului N. Balcescu, de Sim. Popu, rostitu de autoriulu.

5. „Romani'a la an. 1854" poema de A. Muresianu, declamata de At. Macelariu.

6. „Imnulu Dlui" poema de I. Grozescu, cantatu de corulu seminariale.

7. „Omulu si anticitatea sa" discursu de Sofr. Pascu, cetitu de autoriulu.

8. „Doina", din confiniele Transilvaniei intre Bucovin'a si Maramuresiu, finita in braulu moldovenescu, compusa si ecsecutata pre flauta de Ioane Ing'a de Salisce.

9. „Geniulu natiunei" poema de I. Vulcanu, decl. de Georgiu Ceortea.

10. „Deris'a preutiloru romani" discursu de Nic. Popescu, cetitu de autoriulu.

11. „Apoi nu-su civilisatu?" satira de G. Tantu, decl. de Dem. Iancu.

12. Inchiderea.

13. „Mersulu ostasiloru romani din Besarabi'a" cantatu de corulu seminariale.

1. „Poterea sciintiei", prosa de Andreiu Ghidiu declamata de autoriu.

2. „Ioane Voda" celu cumplitu, poesia de I. Vulcanu declamata de Iosifu Gog'a.

3. „Melodie bucurescene" de Flechtenmacher, ecsecutate de musica instr.

4. „Stefanu celu mare", disertatiunea de autoriulu ei Onoriu P. Tilea.

5. „Hor'a" reorganisarei poesia de d. Bolintineanu, cantata solo de Iosifu Olteanu.

6. „Limb'a romana" prosa originale, declamata de autoriulu ei Teodoru Ceontea.

7. „Limb'a romana" poesia de G. Sionu, cantata de corulu vocale.

8. „Unu visu de poetu" poesia de I. V. Alelesandri, declamata de Alecsandru P. Siandru.

9. „Mórtea lui Optumu", disertatiune de autoriulu ei Simeone Popescu.

10. „Dialogu intre doi studenti" de Pintea A. Ternaveanu, produsu de autoriu si Nicolae Danilescu.

11. „Longinu" poesia de I. Vulcanu, declamata de Luca Rusu.

12. „Ardelén'a" de Stefanu Perianu, ecsecutata de musica instr.

Totu cu acesta ocasiune se arangiéza unu balu in folosulu bibliotecei societatei de lectura in sal'a „Otelului nationale", la care cu onóre sunteti invitati.

Inceputulu la 8½ óre. Pretiulu intrarei pentru una persóna 1 fl., pentru una familia 2 fl. v. a.

Blasiu in 3 Iuniu 1870.

A. Blasianu presied. arangiatoriu.

— **Date** despre perderile dela Boiulu mare prin esundundarea dela 13 Maiu impartasiesce popa ref. de acolo Nagy Mozes, ca s'au innecatu 165 suflete, 19 maghiari, **144** romani gr. or. si 2 israeliti; s'au aflatu inse numai 130 de cadavre pana acum. S'au nimicitu 64 case si celelalte parte mare se ruinara ajungundu ap'a pana la coperisiu; apoi 77 edificia economice. Se innecara 6 boi, 38 vaci, 6 cai, 70 manzi si vitiei, capre, oi, porci 108; in cereale mana ap'a 12.567 mertie de Ardélu; afara de alte instrumente si mobilie dann'a e in pretiu de 62.601 fl. 25 cr. Sermanii locuitori remasi astépta cu mare incordare, cá se li se tramita ajutórie dela indurarea cretinésca. — Mai. Sa imperatulu s'a induratu a tramite 2000 fl. pentru acesti nenorociti. —

Statisticu. Osiorheiulu de Kézdi (K.-Vásárhely) are cu totulu 4545 locuitori, dintre cari 2223 barbati si 2323 femei. Dupa religiune: 2323 rom. cat., **1906** gr. cat., **3** gr. or., 26 luterani, 2574 reformati, 5 unitari, 15 israeliti; necasatoriti suntu: 1378, casatoriti 776; a ceti sciu: barbati 37, femei 168; a ceti si scrie sciu 1207 barbati si 693 femei; nu sciu nici ceti nici scrie 979 barbati si 1462 femei. Emigrati in Romani'a suntu 16 barbati si 23 femei, in Turci'a 1 barbatu si 1 femeia. (In Cincu se afla absenti la 6 mii.) —

— M. Sa Domn. Carolu primindu unu ecsemplariu din dictionariulu dlui G. L. Frollo, si-a aratatu in modulu celu mai espresivu inalt'a satisfactiune, tramitiendu dlui Frollo o medalia de onóre impreuna cu unu inelu pretiosu. —

— Societatea academica a intratu in relatiuni cu unele din cele mai celebre academii din Europ'a, cu cele din Petersburg, din Dani'a, Ispani'a. — Inainte scumpa romaniloru societate. — „Inf."

— „Balade poporale" adunate de d. M. Pompiliu, culese in an. tr. de prin Transilvani'a si Ungari'a esira in Iasi la lumina si se afla la librari'a Junimea cu 1 leu nou ecsemplariulu. —

Invitare la prenumeratiune.

Lips'a cea adencu semtita de scólele nóstre poporale romane, lips'a ce o suferu aceste in feliurite instrumente instructionale necesarie, unicele midiulóce, spre ajungerea mai cu inlesnire la scopu de o parte, — éra de alta parte si legea pentru instructiunea publica din scólele poporale art. 38 din an. 1868, care cu § 11, p. 4 si §§ 30, 32 vine a ne impune, cá fiecare scóla se fia provediuta cu tóte instrumentele instructionali, — ni-au adusu pre subscrisii la o seriósa cugetare asupra acestui obiectu. Amu devenitu la acea cunosciintia, cumca, de si dintre multele instrumente scolastice, cari le cere legea se se afle in scólele nóstre romane, cu unele inca amu potè sta facia, dar' cu tabelele de parete pentru invetiarea mai cu usiuratate si cu temeiu a scriso-cititului", care — afara de acésta ocupa locu antaniu, si -su de imper-u tiva necesitate la instructiune, — pana acuma ne mai pomeninduse prin scólele romane, — ne ar' potè prinde si invinui. Acésta ingrigiare ne-a indemnatu a compune pentru scólele poporale romane **20** tabele de parete cu litere strabune, punenduse totuodata pe a 20-le tabla si literele besericesci si cirile.

La compunerea acestoru tabele s'au luatu de indreptariu Abcdariulu lui B. Petri si tabelele de parete unguresci, acum de curundu esite la lumina; e de insemnatu, cumca aceste tabele s'au compusu in unu modu catu s'a potutu numai de intuitivu, si cá pentru prunci se fia mai cu inlesnire pronunciarea cutarui sunetu (litera) s'a pusu langa fiacare sunetu (litera) cate unu tipu alu unui obiectu, a carui nume se incepe cu sunetulu respectivu sp. e. la o tipulu ochiu, la b bou la m mana etc., cari tipuri voru fi colorate dupa cum se afla in natura.

Totu odata langa aceste tabele va esi si unu indreptariu séu instructiune, din care invetiatoriulu va afla modulu, cum va avé de a procede la invetiarea „scriso-cititului".

Atatu tabelele catu si indreptariulu susternenduse m. ordinariatu de Gherl'a, si aflanduse de bunu si corespundietórie scopului, cu gratiós'a resolutiune din siedinti'a consistoriale tienuta in Gherl'a la 14 Decembre 1869 Nr. 3101/1942 s'au aprobatu, si s'a concesu tiparirea acelor'a.

Pentru tiparirea acestoru tabele s'au si facutu pasii receruti la Pest'a, de unde ni s'au respunsu, ca, déca voimu, cá numitele tabele se se tiparésca, se tramitemu 1000 fl., di: un'a mila florini v. a., care suma se recere pentru materialulu tabeleloru, ca-ci numai xilografulu si papirulu trebuiescu solvite cu acésta suma.

Acésta intreprindere nationale costandu spese multe, — de sine se intielege, ca numai asia va potè vedé lumin'a, déca mai vertosu m. ordinariate episcopesci si toti barbatii de scóla o voru imbraciosia cu caldura si zelulu recerutu; deci prin acésta se deschide prenumeratiune la **„Tabelele de parete"** cu tipuri colorate, pentru invetiarea cu usiuratate a scriso-cititului in scólele poporale romane.

Pretiulu unui ecsemplariu (20 tabele) cu indreptariulu pentru intrebuintiarea tabeleloru va fi 5 fl. 20 v. a., cari suntu de a se tramite oficiului scólei principale romane din Lapusiu ungurescu (Maghar-Lápos) la mana d. Demetriu Varna preotu si profes. pana la 15 Iuliu a. c. st. n. Tabelele voru esi la lumina in Octobre, si atunci voru fi mai scumpe.

Speramu, cumca acésta intreprindere va afla sprijinu la toti aceia, cari voru se se intereseze de prosperarea scóleloru si cultur'a poporului romanu, nu numai din causa, ca la acésta suntemu adstrinsi si prin lege, ci si pentru aceea, ca diumetate din venitulu tabeleloru, ce ar' fi, oferimu scólei principale romane din Lapusiu ungurescu, pentru inavutirea bibliotecei si museului scolasticu.

Lapusiu ungurescu 2 Iuniu 1870.

Demetriu Varna,
vice-prot. surog. si profes.

Teodoru Rosiu, invet. normalu. Basiliu Sinteu, invetiatoriu.

Cu acest'a ocasiune amu onóre a anuncia, ca: au esitu acuma de curundu de sub tiparitu „Economi'a pentru scólele poporale" si se afla la subscrisulu de vendiare cu 35 cr. ecsemplariu. Dela 10 unulu rabatu. — T. Rosiu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de notariu comunalu in satulu Cugiru a scaunului Orestiei.

Competintii'a notariala cuprinde in sine:

a) salariu anualu de 300 fl. din cass'a alodiala;
b) bani de cortelu in sum'a de 50 fl. din cass'a alodiala;
c) lemne de focu 6 stanjini.

Doritorii de a ocupa postulu numitu notariale au de a concurge la subscrisulu in numele representantii comunale a Cugirului pana in 25 Iuniu 1870 cal. nou.

Orest'a in 22 Maiu 1870.

Ioane Balomiri m/p.,
3—3 senatoru si inspectoru.

Asudatulu pitióreloru

se póte vindecá in restimpu de 8 pana in 12 dile, fara cá patimasiulu se fia impedecatu dela ocuparea sa dilnica in restimpulu ce intrebuintiéza midiulócele curarei.

Medicamentele co facu de lipsa la acésta se afla la d. Fabik apotecariu in Brasiovu; Carl Müller apotecariu in Sibiiu; Hermann Krauss negotiatoriu in Fagarasiu; Binder apotecariu in Clusiu; Albert Jeney apotecariu in Tergulu Muresiu; Mauritiu de Biró apotecariu in Alb'a Iulia; Riszdörfer apotecariu in Bucuresci.

Comandari deadreptulu se efectuaza indata cu intórcerea postei de catra comerciantu **M. Herz** in Presmeru (Tartlau) langa Brasiovu g. 3—12

CURSURILE

la bursa in 14 Iuniu 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 74	cr. v. a.
Augsburg	—	—	118 . 25	„ „
London	—	—	120 . 50	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	69 . 70	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			60 . 35	„ „
Obligatiunile rurale ungare			80 . —	„ „
„ „ temesiane			78 . 75	„ „
„ „ transilvane			77 . 25	„ „
„ „ croato-slav.			83 . —	„ „
Actiunile bancei	—	—	722 . —	„ „
„ creditului	—	—	253 . 90	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.